

แนวคิดเรื่องอรรถปริวรรตศาสตร์ THE CONCEPT OF HERMENEUTICS

พระวรวุฒิ วิสุทธิเมธี (โอทอง)

PhraWorawut Wisutthimethi (Othong), Poonsak kamol

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, PhraNakhonSiAyutthaya

Corresponding author, e-mail: warawut19952538@G-mail.com,

บทคัดย่อ

เมื่อมนุษย์รู้จักใช้ภาษาเพื่อติดต่อสื่อสารข้อคิดกัน การตีความภาษานั้นย่อมเกิดขึ้นตามมา เพียงแต่ว่าในช่วงแรกของมนุษย์นั้น ยังไม่มีรูปแบบหรือวิธีการตีความที่เป็นระบบ และเป็นรูปธรรมชัดเจน ดังเช่นในยุคปัจจุบัน มนุษย์เรายังสามารถใช้ภาษาสื่อความหมาย ให้เป็นที่เข้าใจกันและกัน ตรงกันจนเกิดความเคยชิน จึงไม่รู้สึกรู้ว่าต้องมีการตีความมากมายอีกต่อไป แต่ว่าหากมีการเข้าใจความหมายผิดไปจากที่สื่อสารแล้ว อาจจะยังไม่โทษว่าเรื่องนั้นผิดหรือถูก อาจจะเป็นการตีความที่ผิดเพี้ยนไปจากเดิม แต่ว่าก็ให้อธิบายว่าเป็นเพียงการฟังผิดเท่านั้น ในกาลต่อมาเมื่อมีการเข้าใจผิดเพี้ยนไปมากขึ้น ระหว่างผู้ที่สื่อความกับผู้รับสื่อ เนื่องมาจากการใช้ภาษาดังกล่าว จึงมีความเห็นร่วมกันว่า เป็นเพราะภาษาที่ใช้สื่อสารนั้นอาจจะบกพร่อง จึงไม่สื่อความหมายให้ตรงกับความจริง และเริ่มให้ความสำคัญกับภาษามากยิ่งขึ้นอีกด้วย เป็นจุดที่เริ่มต้นของการค้นหาแนวคิด และค้นหาวิธีการใช้ภาษาให้รัดกุมมากยิ่งขึ้น ถือว่าเป็นระบบระเบียบมากยิ่งขึ้น เพื่อใช้ในการตีความจึงได้เริ่มก่อตัวขึ้นมา และได้พัฒนาการมาเป็นลำดับ

การตีความแนวตะวันตกนั้น มีพัฒนาการมาตั้งแต่ยุคสมัยที่รุ่งเรือง ของปรัชญากรีกยุคสมัยโบราณ โดยได้มีพื้นฐานแนวคิดมาจาก คุณลักษณะของเทพเฮอร์เมส หรือเทพเมอร์คิวรี ถือว่าเป็นเทพเจ้ากรีกยุคโบราณ มีความเชื่อกันมาว่า ทำหน้าที่สื่อสารระหว่างพระเป็นเจ้ากับมนุษย์โลก โดยนำสาสน์มาจากพระเป็นเจ้า เพื่อนำมาบอกแก่มวลมนุษย์ทั้งหลาย หรือได้มาจากเทพเฮอร์เมส เทพทริสมะจิตุส คือผู้เป็นตำนานของชาวอียิปต์ในยุคโบราณ ที่ได้มีการกล่าวถึงปราชญ์ผู้วิเศษ ซึ่งทำหน้าที่เปิดเผยความรู้แก่มวลมนุษย์ทั้งหลาย จากร่องรอยความเชื่อเหล่านี้ได้มีการพัฒนาแนวคิด ต่อเนื่องมาโดยลำดับ จนกระทั่งได้พัฒนาการ มาเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งของวิชาปรัชญา เรียกว่า ศาสตร์แห่งการตีความ หรืออรรถปริวรรตศาสตร์ ซึ่งมีเนื้อหาที่กล่าวถึงวิธีการตีความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เป็นคำพูด ภาษา การกระทำต่าง ๆ รวมถึงคัมภีร์ทางศาสนาอีกด้วย จึงถือได้ว่าภาษานั้น เป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญมากในการสื่อสารเกี่ยวกับการตีความ แต่ว่าจะต้องผ่านการตีความผ่านภาษา และสัญลักษณ์ต่าง ๆ เฉพาะ

อย่างยั้งคือภาษาที่มนุษย์ทั้งหลายใช้สื่อสารกันทั้งภาษาพูด และภาษาเขียน จึงมีแนวคิดที่แบ่งออกเป็นสองขั้วด้วยกัน ที่มักจะมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน ได้แก่

1) กลุ่มที่เชื่อว่าความถูกต้อง ความจริง และความดีงาม นั้นสามารถตีความได้ด้วยการใช้ภาษา ซึ่งกลุ่มนี้ยังมีความคิดเห็นที่ต่างกันไปอีก 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่เห็นว่าภาษาในอุดมคติเท่านั้น ที่จะสามารถสื่อสารความจริงให้เป็นไปได้ อีกกลุ่มหนึ่งนั้นได้มีความคิดเห็นว่า ภาษาสามัญมีความแตกต่างหากว่า ต้องการที่จะสื่อสารกับความจริงให้ได้ผลจริง และ 2) กลุ่มที่เชื่อว่าความถูกต้อง ความจริง และความดีงาม นั้นสามารถตีความได้ด้วยประสบการณ์จริง หรือปรากฏการณ์จริงเฉพาะหน้า ซึ่งกลุ่มนี้ได้มีความเห็นว่า ทั้งภาษาสามัญและภาษาในอุดมคตินั้น ไม่สามารถสื่อสารความเป็นจริงได้เลย เพราะว่าความจริงนั้นย่อมไม่สามารถอธิบายได้ด้วยภาษาใดเลย เพียงแต่สามารถรับรู้ได้ด้วยประสบการณ์จริงเท่านั้น

คำสำคัญ: อรรถปริวรรตศาสตร์, การตีความ, แนวคิด

Abstract

When humans learn to use language to communicate ideas, the interpretation of language will follow. However, in the beginning, humans did not have a systematic and concrete form or method of interpretation. As in the present era, humans can still use language to communicate meanings so that they understand each other and become accustomed to it. Therefore, they do not feel the need to interpret much anymore. However, if there is a misunderstanding of the meaning from what was communicated, they may not blame it as being wrong or right. It may be a distorted interpretation from the original. However, it should be considered just a mishearing. Later, when there were more misunderstandings between the communicator and the receiver due to the use of such language, it was agreed that the language used for communication may have been defective, so the meaning was not conveyed accurately. Therefore, more importance was given to language. This was the starting point of searching for ideas and finding a more thorough method of using language. It was considered a more systematic method for interpretation, which began to form and gradually developed.

Western interpretation has been developed since the glorious era of ancient Greek philosophy. It is based on the concept of the characteristics of the god Hermes or Mercury, considered an ancient Greek god. It is believed that he is responsible for communicating between God and humans by bringing messages from God to inform all humans or from the god Hermes. The god Trismegistus is a legendary figure of the ancient Egyptians who is said to be a great philosopher who reveals knowledge to all humans.

From these beliefs, the concept has been developed continuously until it has developed into a branch of philosophy called the science of interpretation or hermeneutics, which deals with methods of interpreting the meaning of various symbols such as words, language, actions, and religious scriptures. Therefore, language is considered a very important communication tool for communicating about interpretation. However, it must be interpreted through language and various symbols, especially the language that humans use to communicate, both spoken and written. Therefore, there are two poles of thought that often have conflicting opinions, namely:

1) The group that believes that correctness, truth, and goodness can be interpreted by using language. This group also has 2 different opinions: the group that believes that only ideal language can communicate the truth. Another group believes that ordinary language is different if it wants to communicate the truth effectively. And 2) The group that believes that correctness, truth, and goodness can be interpreted by real experiences or immediate real phenomena. This group believes that both ordinary language and ideal language cannot communicate the truth at all because the truth cannot be explained by any language. It can only be perceived by real experiences.

Keyword: Hermeneutics, Interpretation, Concept

บทนำ

อรรถปริวรรตศาสตร์ (Hermeneutics) คือวิชาว่าด้วยการตีความหมาย กินความถึงวิธีการ รวมทั้งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการตีความหมาย หรือวิเคราะห์ความหมายของภาษา มีรากศัพท์ภาษาอังกฤษมาจากภาษาละตินว่า *hermeneutica* ซึ่งต่อมาจากภาษาต่างๆ ในยุโรปก็ดัดแปลงให้เข้ารูปศัพท์ศาสตร์ของตน จึงได้คำ *hermeneutics* ในภาษาอังกฤษ รูปศัพท์ละตินเดิมมาจากคำกรีก ซึ่งไม่ได้ใช้ชื่อวิชามาแต่เดิม แต่เป็นศัพท์สามัญแปลว่าคำพยากรณ์ ของผู้เข้าถึงสิ่งเหนือธรรมดา ซึ่งมักจะต้องมีผู้รู้ตีความออกมาอีกทีหนึ่ง อาทิ เช่น ชาวกรีกโบราณเชื่อว่าบนภูเขาเดลฟาย มีวิธีพยากรณ์ได้แม่นยำมาก โดยทำพิธีให้มีพระผู้หญิงสุดคว้นจากซอกหินเพื่อให้หมดสติ และเพ้อออกมา มีพระผู้ชายทำหน้าที่ตีความว่า เทพพอลโลต้องการตอบคำถามอย่างนั้น คำว่า อรรถปริวรรต คำสันสกฤต อรรถ คำมคธ อตถ แปลว่า เนื้อความ รวมกับคำสันสกฤต ปริวรรต และมคธ ปริวัตต แปลว่า หมุนเวียน เปลี่ยนแปลง เปลี่ยนไป แปรไป รวมกันเป็นอรรถปริวรรต จึงแปลได้ว่า การแปรเนื้อหาจากความหมายตามตัวอักษร เป็นความหมายตามความต้องการของผู้ใช้ร่วมกัน (กิริติ บุญเจือ, 2551)

ตีความหมายเพื่อต้องการอะไร การตีความหมายเพื่อต้องการให้รู้ว่า ได้แก่ 1) ตีความคำเพื่อให้รู้ว่าคำนั้นเกี่ยวกับอะไร เรื่องอะไร (ควรศึกษาจากนิรุกติศาสตร์ และภาษาศาสตร์) 2) ตีความประโยค เพื่อให้รู้ว่าประโยคนั้น มีสถานการณ์อะไร อะไรเกิดขึ้น (เพิ่มด้วยวิชาตรรกวิทยา และปรัชญา

ภาษาอุดมคติ) 3) ตีความข้อความ เพื่อให้เข้าใจว่าข้อความนั้นมีคุณค่าทางไหน และอย่างไร (เพิ่มเติมด้วยวิชาสาส์นศาสตร์) 4) ตีความเรื่องเล่า (narrative) เพื่อเข้าใจความหมายเบื้องหลัง ของเรื่องเล่านั้น (เพิ่มเติมด้วยปรัชญาภาษาสามัญ) 5) ตีความเพื่อขจัดความไม่รู้ ความสงสัย ความระแวง และความเข้าใจผิด จึงควรตีความดีกว่าปล่อยทิ้งไป จนเกิดความเสียหาย (เพิ่มเติมด้วยปรัชญาโลกาภิวัตน์ หรือหลังนวยุคนิยมสายกลาง) 6) เพื่อตอบสนองความอยากรู้ความหมายของมนุษย์ ดังที่แมร์โลปงตี (Merleau-Ponty) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศสกล่าวว่า “คนถูกสาปให้อยากรู้ความหมาย” (Man is condemned to meaning) (เพิ่มเติมด้วยปรัชญาทั่วไป) (กิริติ บุญเจือ, 2551)

บทบาทของอรรถปริวรรต ในปรัชญาอาจแบ่งออกได้ 3 ระยะ คือ 1) ระยะตัวก่อตัว เริ่มเห็นคุณค่าของวิธีอรรถปริวรรตในการช่วยทำให้ความเข้าใจชัดเจน แต่ยังคงติดอยู่กับความคิดเป็นระบบแบบเดิม 2) ระยะพัฒนา ผู้ที่เห็นคุณค่าประโยชน์ของวิธีอรรถปริวรรตพยายามพัฒนา เพื่อให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น และ 3) ระยะเข้าสู่โลกาภิวัตน์ เป็นช่วงเวลาที่มีการใช้อรรถปริวรรต ตามที่นักคิดในอดีตได้ช่วยกันพัฒนาเรื่อยมาตามลำดับ ทำให้เกิดความแตกฉานมากขึ้น พร้อมทั้งวิเคราะห์ และวิจารณ์เพื่อพัฒนาวิธีอรรถปริวรรตให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป เนื่องจากความคิดทางด้านปรัชญา ได้ดำเนินการมาอย่างเป็นระบบ เพื่อการมองหาภาพรวมของความเป็นจริง เพื่อใช้เป็นจุดยืนในการมองโลก และชีวิตในทุกประเด็น โดยถามทุกอย่างที่ถือว่าเป็นความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ที่วิทยาศาสตร์ ถือว่าเป็นความรู้ วิทยาศาสตร์ และสถานภาพของวิทยาศาสตร์ด้วย ทั้งถามถึงคุณค่าของทุกอย่างที่มนุษย์สนใจ และสถานภาพของปรัชญาเอง ดังนั้น การมองหาความเป็นจริงที่ผ่านมา แม้ต้องตีความผ่านเรื่องเล่าปรัมปรา ได้มีผู้เสนอวิธีการตีความหมาย 5 นัย คือ (กิริติ บุญเจือ, 2551)

1) ตีความตามตัวอักษรหรือโดยพยัญชนะ (Literary Interpretation) คือเข้าใจตามที่ภาษาสื่อตรง ๆ เช่น สุริยเทพแต่งงานกับเจ้าแม่ธรณีเกิดลูกเป็น ฟ้า ลม ส่วนเทพสมุทร และเทพบาดาลเป็นน้องชาย ก็เข้าใจตามนั้นจริง ๆ 2) ตีความโดยสัญลักษณ์ (Symbolical Interpretation) คือเข้าใจว่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เรื่องเล่าปรัมปรากล่าวถึงนั้นเป็นเพียงสัญลักษณ์ของความเป็นจริงที่ต้องการสอนเท่านั้น มีนักปราชญ์ที่เข้าใจกฎเกณฑ์ และความเป็นไปของธรรมชาติได้มากกว่าระดับไสยศาสตร์ แต่ภาษายังพัฒนาไม่ทันความต้องการทางวิชาการ นักปราชญ์เหล่านี้จึงพยายามหาทางออก โดยสอนด้วยสัญลักษณ์ ให้เข้าใจว่า ในธรรมชาติมีพลังหลายอย่าง ต่างก็มีกฎเกณฑ์ของตน พลังย่อย ๆ บางครั้งก็เสริมกันบางครั้งก็ขัดแย้งกัน อย่างไรก็ตามพลังต่าง ๆ ก็อยู่ร่วมจักรวาลกันได้เพราะมีพลังสุริยะเป็นผู้ประสาน จึงยกให้เป็นเทพบิดรหรือเทวราช อย่างไรก็ตามต้องแยกให้ได้ว่าส่วนใด น่าจะเรื่องเล่าปรัมปราแท้ ๆ ส่วนใดเป็นภาษาไสยศาสตร์ และภาษาไร้กฎเกณฑ์แทรกเข้ามา 3) ตีความโดยอรรถ (Idiomatonic Interpretation) คือตีความตามสำนวนภาษาที่ใช้ แง่นี้เป็นเรื่องความละเอียดลออที่จะต้องพิจารณาเป็นสำนวนไป เพราะเรื่องเล่าทั้งหลายมักใช้สำนวนโวหารเป็นช่วง ๆ เพื่อไม่ให้จืดชืดน่าเบื่อ บางครั้งตั้งใจเปรียบเทียบ บางครั้งก็ตั้งใจพูดให้เกินความจริงแบบมหากาพย์ และบางครั้งตั้งใจบอกตรงตามตัวอักษร 4) ตีความตามที่พิสูจน์ได้ด้วยเหตุผล (Rational Interpretation) เป็นวิธีที่นักนวยุคนิยมชอบใช้ ทำให้ความหมายถูกตีกรอบอยู่ในระบบที่กำหนดขึ้น ขาดความคล่องตัวอันควร ซึ่งเรื่องนี้นักหลังนวยุควิจารณ์อย่างกว้างขวางทั่วไปอยู่

แล้ว 5) ตีความด้วยวิจารณ์ญาณ (Critical Interpretation) คือต้องฝึกสมองให้มีวิจารณ์ญาณทั้งเชิงวิเคราะห์ ประเมินค่า เปรียบเทียบ แสวงหาสิ่งที่ดีกว่า ประมวลขึ้นเป็นข้อเสนอแนะและชี้แนะสังคม โดยใช้อรรถปริวรรต (hermeneutics) ที่ทันสมัยเป็นหลักนั่นเอง (กิริติ บุญเจือ, 2551)

การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์

การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ถือว่าเป็นการทำความเข้าใจว่า หลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้ข้อมูลอะไร และข้อมูลนั้นมีความหมายว่าอย่างไร อาจจะกล่าวได้ว่า การตีความหลักฐานนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) การตีความขั้นต้น คือการตีความขั้นต้นนั้นเพื่อให้ได้ความหมายตามตัวอักษร หรือตามรูปแบบภายนอก ผู้ตีความควรมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องนี้ 2) การใช้ถ้อยคำ และสำนวนโวหาร ถ้อยคำและสำนวนโวหาร เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย เป็นหน้าที่ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ที่ต้องพยายาม ทำความเข้าใจให้ได้อย่างถูกต้อง 3) อิทธิพลของทัศนคติ ค่านิยม และสภาพแวดล้อมในช่วงเวลาที่บันทึกหลักฐาน อาทิ เช่น หลักฐานประเภทตำนาน 4) จุดมุ่งหมายของหลักฐาน การรู้จุดมุ่งหมายของหลักฐานมีประโยชน์มาก ในการตีความด้วย เช่น พระราชพงศาวดารได้ยกย่องสรรเสริญ พระมหากษัตริย์มากเป็นพิเศษ และ 5) การตีความขั้นลึก คือการตีความขั้นลึก ค้นหาทัศนคติของผู้เขียน ที่ไม่เปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา อาจจะมีข้อเท็จจริงบางอย่างแฝงอยู่ การตีความต้องตีความไปตามข้อเท็จจริง ห้ามตีความ ไปตามแนวคิดที่ตนเองเดาไว้ล่วงหน้า ซึ่งลักษณะของข้อมูล ที่ได้จากการตีความหลักฐานมีอยู่ 3 อย่าง (พนารัตน์ จันทรสิทธิเวช, 2560)

ได้แก่ ความเป็นจริง คือสิ่งที่มั่นคงไม่เปลี่ยนแปลง และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ไม่มีข้อโต้แย้ง เพราะว่ามีหลักฐานยืนยันแน่นอนจนปราศจากข้อสงสัย ข้อเท็จจริง คือความคิด และความเชื่อ หรือข้อมูลที่ต้องการหลักฐานมายืนยัน เพื่อพิสูจน์หาความจริง ข้อเท็จจริงจึงต่างกับความจริง เพราะว่าเป็นความจริงไม่มีหลักฐานอื่นใดที่จะทำให้ความจริงนั้นเปลี่ยนแปลงไป แต่ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงได้เมื่อมีหลักฐานที่ดีกว่าหลักฐานเดิมมาสนับสนุนความคิดเห็น เป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์ ทัศนคติ ค่านิยม และอารมณ์ความรู้สึกของบุคคล แล้วแสดงออกมาให้ปรากฏเป็นคำพูด หรือข้อเขียนซึ่งอาจมีหรือไม่มีหลักฐานประกอบก็ได้อีกด้วย (พนารัตน์ จันทรสิทธิเวช, 2560)

ประเภทของการตีความ

นักวิชาการด้านปรัชญา ได้กล่าวถึงประเภทของการตีความว่า การตีความนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 อย่าง คือการตีความตามเนื้อหา การตีความตามน้ำเสียง และการตีความตามการอ่านออกเสียง ส่วนเป้าหมายของการตีความ คือเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของเนื้อหา และเพื่อป้องกันความผิดพลาด หรือสิ่งที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง การตีความจึงถือว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์มาก โดยรายละเอียดต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้ (ปริชา บุญศรีตัน, 2567)

1) การตีความตามเนื้อหา คือนักวิชาการด้านการตีความ ได้กล่าวเอาไว้ว่า “การตีความตามเนื้อหา หมายถึง การนำข้อความจากเนื้อหาในเรื่อง ที่อ่านมาตีความว่าหมายถึงอะไร” อาจจะอยู่ในรูปของ

สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่มีแบบแผนเป็นแนวเทียบความหมายไว้ก็ได้ เช่น แสงสว่าง หมายถึง ปัญญา ความมืด หมายถึง ความไม่รู้ แก้ว หมายถึง ของมีค่า กา หมายถึง ความต่ำต้อย ดอกฟ้า หมายถึง นางผู้สูงศักดิ์ ส่วนความสำคัญของการตีความตามเนื้อหา กล่าวคือการตีความตามเนื้อหานั้น ถือว่าผู้ตีความนั้นจะต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์ การสังเกต และการวิเคราะห์ เพราะฉะนั้น การตีความตามเนื้อหาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ที่จะทำให้ผู้อ่านได้เกิดความรู้ และได้เกิดความคิดใหม่ขึ้นมา นับว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์มากที่สุดในยุคปัจจุบัน ได้แก่

- 1) ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่อง อ่านได้หลายแง่หลายมุม
- 2) ช่วยให้เห็นคุณค่าของวรรณกรรม อันมีผลเกี่ยวโยงถึงคุณค่าของชีวิตและสิ่งแวดล้อม
- 3) การตีความตามเนื้อหาช่วยให้เกิดการฝึกคิด ฝึกไตร่ตรองเหตุผล เป็นผลให้ผู้อ่านมีความละเอียดถี่ถ้วน และมีวิจารณ์ญาณในการอ่านมากยิ่งขึ้น (ปรีชา บุญศรีตัน, 2567)
- 4) การตีความตามเนื้อหาเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ช่วยในการเข้าถึงงานประพันธ์นั้น
- 5) การตีความตามเนื้อหาช่วยให้ผู้อ่านมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ลึกซึ้ง และมีใจที่กว้างยอมรับความแตกต่างของมนุษย์ด้วยกัน (ปรีชา บุญศรีตัน, 2567)

การตีความตามเนื้อหานั้น ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญ ได้แก่ 1) ความเข้าใจจุดประสงค์ หรือเจตนารมณ์ของผู้เขียน และความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนได้เขียน คือการแสดงเจตนาของผู้เขียนนั้นมีทั้งแสดงไว้ โดยชัดเจนและโดยซ่อนเร้น การแสดงเจตนาโดยชัดเจน ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ทันที โดยไม่ต้องใช้ความคิด พิจารณามากมายนัก การแสดงเจตนาโดยซ่อนเร้น คือไม่บอกเจตนาดตรง ๆ กล่าวถึงเรื่องหนึ่ง แต่มีความหมายถึงสิ่งหนึ่งก็ได้ การเข้าใจความหมายของเจตนาดังกล่าว ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และเข้าถึงความหมายของคำและข้อความนั้นเสียก่อน 2) แนวคิดสำคัญที่ได้จากการอ่าน คือที่ผู้เขียนอาจจะเสนออย่างจงใจหรือไม่จงใจก็ได้ การค้นหาสารเป็นขั้นตอนสำคัญ ในการเข้าถึงเรื่องที่อ่าน ซึ่งผู้อ่านต้องมีความรู้ ความสามารถในการอ่าน และเข้าใจโครงสร้างของงานประพันธ์แต่ละประเภทให้ชัดเจน การค้นหาสารสำคัญไม่ใช่การแปลความหมายของถ้อยคำอย่างตรงไปตรงมาเท่านั้น แต่ต้องจับเนื้อความให้ได้ครบถ้วน แยกแยะ ส่วนที่เป็นความรู้ ความคิด และความรู้สึก ส่วนใดสำคัญ ส่วนใดสำคัญรองลงมา รวมทั้งเสียงของคำ มีท่วงทำนอง และจังหวะเป็นอย่างไร 3) น้ำเสียงของผู้เขียน และสีสนับรรยากาศในการเขียน คืออาจจะเป็นน้ำเสียงแสดงอารมณ์ขัน ล้อเลียน น้ำเสียงอ่อนโยนนุ่มนวล น้ำเสียงประชดประชัน เสียดสี เยาะเย้ย น้ำเสียงโกรธเกรี้ยว แสดงอารมณ์รุนแรง น้ำเสียงโศกเศร้า สลดหดหู่ ว่าเหว น้ำเสียงปลุกเร้าใจ น้ำเสียงเสียดาย อาลัยอาวรณ์ น้ำเสียงชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญ และน้ำเสียงจริงจัง เคร่งขรึม ซึ่งบางครั้งในงานเขียนเดียวกัน อาจมีน้ำเสียงหลายลักษณะที่ปะปนกัน (พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, 2548)

2) การตีความตามน้ำเสียง คือนักวิชาการด้านการตีความ ได้กล่าวเอาไว้ว่า “การตีความตามน้ำเสียง คือเมื่อเราอ่านข้อความทั้งหมดแล้ว เราจะต้องสามารถหาจุดมุ่งหมาย หรือเจตนาของผู้เขียนเรื่องนั้นได้ว่า ผู้เขียนมีเจตนา หรือมีจุดมุ่งหมายอย่างไร” ตัวอย่างเช่น ทางไปสู่เกียรติศักดิ์ จักประดับดอกไม้ หอมหวานวนจิตไซ้ ไข่มุก หากว่าจะต้องการตีความด้านน้ำเสียง ก็จะต้องตีความว่า ชื่อเสียง

เกียรติยศนั้นใครก็อยากได้ และการจะได้ชื่อเสียงเกียรติยศนั้น ก็ไม่ใช่ได้มาโดยง่าย อีกบทหนึ่งกล่าวว่า ถ้าทุกคนได้ทุกอย่างดังที่คิด สิ้นชีวิตจะเอาของกองที่ไหน ได้อย่างเสียอย่างช่างประไร ขอแต่ใจสงบสุข เทอญ หากว่าต้องการตีความด้านน้ำเสียง ก็จะต้องตีความว่า จงพอใจในสิ่งที่ตนมีเป็นอยู่ และถ้าได้อะไรตามที่ใจเราอยากได้ ข้าวของต่าง ๆ ก็จะเต็มไปด้วยหมื่น มีประโยชน์หนึ่งได้กล่าวว่า (พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, 2548)

สิ้นใหญ่และคลื่นน้อย ต่างทยอยซัดเข้ามา อุปสรรคคอยขวางหน้า ต้องใจกล้าฝ่าฟันไป หวังสู้เพื่ออยู่รอด คลื่นฟองพอดหาวันไม่ ตื่นเต้นตระหนกตกใจ คลื่นลูกใหม่ใหญ่กว่าเดิม เราจะต้องเผชิญภัยปลุกหทัยใจให้อีกheim อย่ามัวแต่คิดเคลิบเคลิ้ม หวังสงบหลบคลื่นลม เมื่อไรที่ร่างกาย ผั่งสุดท้ายถึงหรือจมนั้นแหละจึงจะสม สุขสงบจบสิ้นเอย หากว่าต้องการตีความด้านน้ำเสียง ก็จะต้องตีความว่า ผู้เขียนต้องการที่จะให้กำลังใจ ในการต่อสู้ฟันฝ่ากับอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิต และคลื่นทั้งหลาย หมายถึงอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งจะซัดโถมเข้ามาในชีวิตของเราอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้น เมื่อประสบกับอุปสรรค จงอย่าเกรงกลัวหรือหลีกเลี่ยง แต่ทำให้ต่อสู้จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ความมุ่งหมายของการตีความตามน้ำเสียงนั้น คือการตีความเพื่อพิจารณาว่า ข้อความหรือเรื่องนั้นได้มีความหมายที่แท้จริงว่าอย่างไร และสามารถที่จะอธิบายถึงเจตนา และความคิดของผู้เขียนได้อย่างแจ่มแจ้ง และการตีความตามน้ำเสียงนั้น อาจจะต้องใช้สติปัญญาแห่งทะลุสิ่งที่อ่านได้ทั้งหมด กล่าวคือสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ และท่าทีของผู้เขียนจนสามารถที่จะสรุปแนวความคิด และจับใจความสำคัญได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถอธิบายขยายความได้ ส่วนข้อปฏิบัติในการตีความตามน้ำเสียง ได้แก่ ควรที่อ่านเรื่องให้ละเอียด แล้วจึงพยายามจับประเด็นที่สำคัญของข้อเขียนให้ได้ ในขณะที่อ่านพยายามคิดหาเหตุผล และใคร่ครวญอย่างรอบคอบ แล้วจึงนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองว่าข้อความ มีความหมายถึงสิ่งใด และได้พยายามทำความเข้าใจกับถ้อยคำบางคำ ที่เรานั้นเห็นว่ามีสำคัญ รวมทั้งคำแวดล้อม หรือบริบทเพื่อกำหนดความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้นไปอีก การเรียบเรียงถ้อยคำที่ได้มาจากการตีความนั้น อาจจะต้องมีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น อาจจะต้องพึงระลึกว่าการตีความนั้น ไม่ใช่การถอดคำประพันธ์ซึ่งต้องเก็บความหมายของบทประพันธ์นั้น มาเรียบเรียงเป็นร้อยแก้วให้ครบทั้งคำ ข้อความการตีความนั้น จึงเป็นการจับเอาแต่ใจความสำคัญ การตีความมักจะต้องใช้ความรู้และความคิด ที่มีเหตุมีผลเป็นประการสำคัญ (พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, 2548)

กล่าวคือการตีความตามน้ำเสียงนั้น อาจจะต้องตีความเพื่อให้เข้าใจความหมาย ความคิดสำคัญของเรื่อง ความรู้สึก และอารมณ์สะท้อนใจจากบทประพันธ์ ซึ่งอาจจะเข้าใจได้มากนักน้อยลึกซึ่งเพียงใด ตรงกันกับผู้ประพันธ์หรือไม่ หรือผู้อ่านคนอื่นหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับความสามารถ และประสบการณ์เดิม รวมถึงความรู้สึกของผู้อ่านแต่ละคน การตีความของทุกคนอาจจะไม่ตรงกันเสมอไป โดยในกระบวนการตีความตามน้ำเสียงนั้นผู้อ่านอาจจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถในการแปลความ จับใจความสำคัญ การสรุปความ รวมทั้งการเปรียบเทียบ และความสัมพันธ์ของข้อความนั้นอีกด้วย (พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, 2548)

3) การตีความตามการอ่านออกเสียง คือการอ่านที่ผู้อ่านนั้นอาจจะต้องใช้สติปัญญา ในการตีความหมายของคำนั้น และการตีความของข้อความทั้งหมด โดยการพิจารณาถึงความหมายโดยนัย หรือความหมายแฝงที่ผู้เขียนต้องการที่จะสื่อความหมายนั้น โดยทั้งนี้ผู้อ่านอาจจะสามารถตีความหมาย ของคำพูดและสำนวนได้ถูกต้องหรือไม่นั้น จึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยเนื้อความแวดล้อม ของข้อความนั้นในบางครั้ง ต้องอาศัยความรู้ หรือประสบการณ์ในปัจจุบัน ให้เป็นเครื่องช่วยในตัดสินการอ่านตีความ โดยมีหลักเกณฑ์ในการอ่านเพื่อการตีความ กล่าวคือการอ่านเพื่อการตีความอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้ที่อ่านจะต้องพิจารณาหาความหมาย โดยการอาศัยบริบทตามน้ำเสียงของผู้เขียน เจตคติของผู้เขียน และภูมิหลังของเหตุการณ์ ข้อที่ควรปฏิบัติในการอ่านเพื่อต้องการตีความ ประกอบด้วย ควรที่จะอ่านเรื่องให้ละเอียดลออ โดยการที่จะต้องพยายามจับประเด็น ที่สำคัญของเรื่องให้ได้อย่างละเอียด ควรที่จะหาเหตุผลอย่างรอบคอบ เพื่อการพิจารณาว่ามีความหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การทำความเข้าใจกับถ้อยคำ ที่ได้มาจากการตีความนั้น การเรียบเรียงถ้อยคำพูด เพื่อให้มีความหมายที่ชัดเจน และมีเหตุผลเป็นหลักสำคัญในการตีความ เพราะฉะนั้น การตีความตามการอ่านออกเสียง ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด ในการตีความด้านการอ่านออกเสียง ที่สามารถทำให้ผู้อ่าน และผู้ที่มีความสนใจเกี่ยวกับการตีความ ได้รับรู้ถึงความหมาย และความสำคัญของการตีความด้านการอ่านออกเสียง ที่ถูกต้องชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากที่สุดนั่นเอง (พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, 2548)

การตีความในปรัชญาตะวันตก

นักวิชาการด้านปรัชญาได้กล่าวเอาไว้ว่า การตีความแบบตะวันตก เรียกว่า ทฤษฎีการตีความแบบตะวันตก ซึ่งนักปรัชญาชาวตะวันตกในแต่ละยุคสมัยนั้น ต่างก็ได้นำเสนอแนวคิดของการตีความเอาไว้อย่างมากมาย โดยแนวคิดและทฤษฎี ในด้านการตีความทางฝ่ายตะวันตกนั้น ได้มีความหลากหลายด้านในการตีความ ที่มีความเหมือนกันและความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม รูปแบบการตีความแบบตะวันตกนั้น ได้มีการสรุปแนวความคิด และทฤษฎีของการตีความทางฝ่ายตะวันตกนั้น โดยสามารถจำแนกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกถือว่า ความหมายที่สมบูรณ์อยู่ที่ผู้สื่อความ กลุ่มสองถือว่าความหมายที่สมบูรณ์อยู่ที่พระคัมภีร์ กลุ่มสามถือว่าความหมายที่สมบูรณ์อยู่ที่ตัวผู้อ่าน โดยเนื้อหาและมียรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (วีรชาติ นิมนงค์, 2559)

1) ความหมายที่สมบูรณ์อยู่ที่ผู้สื่อความ คือผู้สื่อสารความหมายในที่นี้ หมายถึง ตัวผู้พูด และตัวผู้เขียน หรือตัวผู้ที่สื่อสารความหมาย ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หลักแนวคิดและหลักทฤษฎีการตีความของกลุ่มนี้ มักจะเน้นให้ความสำคัญ แก่ผู้สื่อสารความหมายดังกล่าว เฉพาะว่าอย่างยั้งความมุ่งหมาย ความตั้งใจ หรือความเจตนาของผู้สื่อสารความหมาย การแปลความหมายหรือการตีความความหมายนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงเจตนาของผู้สื่อสารความหมายเป็นหลักสำคัญว่า บุคคลนั้นต้องการสื่อสารความหมายว่าอย่างไรบ้าง ซึ่งหน้าที่หลักของนักตีความนั้น คือในกรณีนี้การค้นหาเจตนาที่ว่านั้น ซึ่งถ้าหากว่าการตีความไม่ตรงกับเจตนา ของผู้สื่อสารความหมายดังกล่าวแล้ว จึงถือว่าได้เป็นการตีความหมายที่ถูกต้องที่สุด โดยนักทฤษฎีการตีความในกลุ่มนี้ ถึงแม้ว่าอาจจะมียหลักแนวความคิดเช่นนี้

ตาม ถึงอย่างนั้นในกลุ่มนี้ ก็ยังมีทัศนะคติที่แตกต่างกันอยู่บ้าง กล่าวคือกลุ่มแรกได้มีทัศนะคติว่า ความหมายที่สมบูรณ์ได้อยู่ที่เจตนาของผู้สื่อสารความหมาย และความจริงในทางประวัติศาสตร์ของ ชาวคริสเตียน (วีรชาติ นิมอนงค์, 2559)

วูล์ฟและคลาตินีอัส โดยกลุ่มนี้เป็นนักปรัชญาชาวตะวันตก อยู่ในช่วงราวศตวรรษที่ 18 ซึ่งก็ได้ กล่าวยืนยันเอาไว้ว่า ตั้งแต่มวลสารความรู้ของมนุษย์ทุกคน ได้นำมาถูกจัดให้อยู่ในรูปหนังสือ หรือพระ คัมภีร์ต่าง ๆ ดังเช่นในยุคสมัยปัจจุบันนี้ สิ่งที่จะต้องคำนึงถึง และควรที่จะต้องมีความเชื่อ และความ มั่นใจ คือความเป็นจริงในทางประวัติศาสตร์ ในขณะที่พระคัมภีร์นั้น ๆ ได้เกิดขึ้นทั้งที่เกี่ยวข้องกับ ข้อความ และเนื้อหาดังกล่าว ความรู้ของผู้ที่เขียนหนังสือ รวมไปถึงงานเขียนทั้งหลาย จึงเป็นสิ่งที่ได้ สะท้อนให้เห็นถึง ความเป็นมาของประวัติศาสตร์ การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับงานเขียนในทาง ประวัติศาสตร์นั้น จึงควรที่จะต้องศึกษาวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ทั้ง 3 ประการ ได้แก่ 1) ความสมบูรณ์ ของเรื่องราวในทางประวัติศาสตร์ 2) ความเป็นจริงในประวัติศาสตร์ และ 3) ความซื่อสัตย์ใน ประวัติศาสตร์ (วีรชาติ นิมอนงค์, 2559)

โดยการมุ่งวิเคราะห์ถึงเจตนา ของผู้ที่สื่อสารความหมายเป็นสิ่งสำคัญมาก จึงไม่ให้ความสนใจ ในความหมายของเนื้อหาในพระคัมภีร์ แนวคิดในเบื้องต้นในกลุ่มนี้ กล่าวคือพระคัมภีร์ต่าง ๆ ที่เขียน ขึ้นมาในช่วงเวลานั้น และวัฒนธรรมอื่น มีความหมายแน่นอนสำหรับช่วงเวลา มีความหมายที่แตกต่าง อย่างเด็ดขาด จากช่วงเวลานั้น และวัฒนธรรมในยุคปัจจุบัน หรือไม่มีความหมายอะไรเลย โดย ความหมายตามพระคัมภีร์ หรือข้อความในแต่ละตอนจึงไม่ใช่ประเด็นในกรณีนี้ เพราะว่าเจตนาของ ผู้เขียน ไม่ใช่สิ่งที่แสดงถึงบุคลิกของตัวผู้เขียนเอง แต่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบของผลงานที่เขียน ที่ตัว ผู้เขียนได้ตั้งใจสร้างสรรค์ขึ้นมาทุกคำ และในทุกประโยคที่จะสื่อสารความหมาย ที่ผู้เขียนได้ตั้งใจเสมอมา (วีรชาติ นิมอนงค์, 2559)

การสร้างระบบที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ และหลักการทั้งหลาย ที่ได้ครอบคลุมของความรู้ทั้งหมดซึ่ง ต้องมีรูปแบบที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความรู้ดังกล่าวนี้ได้ กลุ่มสองเป็นกลุ่มของชไลเออร์ มักเคอร์ ไม่ให้ความสำคัญต่อเจตนาของผู้เขียนเท่านั้น หากแต่ยังได้ให้ความสำคัญ แก่เนื้อหาของวรรณกรรมอีก ด้วย เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวเป็นตน หรือบุคลิกลักษณะของตัวผู้เขียนเอง ความหมายที่สมบูรณ์นั้นจึงไม่ได้อยู่ที่เจตนาของผู้สื่อสารความหมายเท่านั้น เนื้อหาสาระที่ได้นำเสนอใน งานเขียนนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เข้าใจถึงความหมายที่แท้จริง ตามผู้สื่อสารความต้องการได้ ทั้งสองกลุ่มนี้ มีทัศนะคติร่วมกันว่า บริบทในทางสังคมของตัวผู้เขียน หรือตัวผู้พูดในขณะนั้นเอง ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ มากที่สุด และจะต้องคำนึงถึง เพื่อที่จะได้เข้าใจความหมายที่สมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น แต่จะต้องตระหนัก อยู่เสมอว่า บริบทของตัวผู้เขียนเอง กับตัวผู้อ่านนั้นเป็นคนละบริบทกันก็ได้ เพราะไม่เช่นนั้นอาจจะทำให้ เกิดความเข้าใจผิดขึ้นมาก็ได้ (วีรชาติ นิมอนงค์, 2559)

2) ความหมายที่สมบูรณ์อยู่ที่พระคัมภีร์ คือกลุ่มนักปราชญ์ที่ได้ถูกจัดอยู่ในกลุ่มนี้ เช่น เซนต์ ออกัสติน และพอล ริเกอร์ ได้มีทัศนะคติว่า ความหมายที่สมบูรณ์อยู่ที่พระคัมภีร์เรียบร้อยแล้ว การทำ ความเข้าใจในพระคัมภีร์ตอนหนึ่ง อาจจะช่วยให้เข้าใจพระคัมภีร์ตอนอื่น ๆ มากขึ้นอีกด้วย ซึ่งแต่ละ

วาทกรรมได้มีความหมายได้หลายนัย จึงไม่ได้มีเพียงสองความหมายเท่านั้น โดยเฉพาะว่าการทำความเข้าใจในพระคัมภีร์ไบเบิล เซนต์ ออกัสติน ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นนักปรัชญาชาวคริสเตียน ในยุคกลางได้นำเสนอหลักแนวคิดเอาไว้ว่า เราจะต้องมีความเชื่อก่อน เราจึงจะเข้าใจความหมายที่แท้จริงของพระคัมภีร์ได้ ถ้าหากว่าไม่มีความเชื่อแล้ว อาจจะทำให้เข้าใจความหมายที่คลาดเคลื่อนไปได้ซึ่งหมายความว่าความเชื่อคือบุพบทที่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการเข้าใจ และเข้าถึงความจริงในชั้นตอนว่า ความศรัทธาจะต้องมาก่อนปัญญาและเหตุผล (วีรชาติ นิมนงค์, 2559)

ความหมายที่สมบูรณ์แบบได้อยู่ในพระคัมภีร์และในตัวของมันเอง ถึงแม้ว่าผู้อ่านนั้นจะมีศรัทธาหรือไม่มีศรัทธาก็ตาม และจะมีคนเข้าไปรับรู้หรือไม่รับรู้ก็ตาม หากว่าตัวผู้ที่อ่านได้เข้าใจตามเนื้อหา ในพระคัมภีร์แล้วก็ย่อมที่จะได้รับความหมายที่แท้จริงนั้นได้ คือพระคัมภีร์หรือตัวแม่บทนั้น ต่างก็มีความหมายอยู่ในตัวของมันเองอยู่แล้ว ถือว่าได้เป็นความหมายบางอย่าง ที่ได้อยู่นอกเหนือจากความต้องการของตัวผู้เขียน ความหมายที่ว่านี้ ได้เกิดมาจากบริบทที่เขียนพระคัมภีร์นั้น ตัวผู้เขียนจึงไม่สามารถที่จะบิดเบือนไปตามความพอใจ ไปได้เลยจากบริบทดังกล่าว คือรูปแบบลักษณะร่วมของภาษารวมไปถึงโครงสร้างของภาษาที่ได้มีอยู่ในขณะนั้นเอง จึงไม่ได้มาจากตัวผู้เขียนเอง แต่ว่าเป็นสิ่งที่มาจากความนิยมประจำสมัย และประจำท้องถิ่นตัวผู้เขียนแม้ว่าอาจจะมีความคิดเห็นเป็นส่วนตัวบ้างเล็กน้อย จึงไม่สามารถที่จะหักล้างจากบริบทดังกล่าวไปได้เลย หลักการสำหรับการตีความแม่บท เรียกว่าหลักการแห่งการเติมเต็ม โดยได้มีหลักการอย่างกว้าง ความว่าแม่บทหมายความทุกอย่าง ที่สามารถรับรู้ความหมายได้ จึงต้องค้นหาความหมายดังกล่าวได้จากพระคัมภีร์ หรือตัวผู้ที่รอบรู้เชี่ยวชาญพระคัมภีร์ นอกจากนี้ หากว่าอยู่ต่างบริบทกัน หรืออยู่ต่างศาสนากัน ต้องศึกษาตีความจากเจ้าของศาสนานั้น จึงมีความหมายที่ถูกต้อง และน่าเชื่อถือได้มากที่สุด (วีรชาติ นิมนงค์, 2559)

จอห์น คริซาสทัม เขาได้เสนอกฎเกณฑ์สำหรับการตีความของพระคัมภีร์ไบเบิล โดยมีเป้าหมายว่าจะต้องใช้ความรู้ทั้งหมดที่มีอยู่ นำมาสนับสนุนให้ได้ความสอดคล้อง กับพระคัมภีร์ไบเบิลทั้งหมด และแนวคิดคติความเชื่อของคริสตจักรสากลทั้งหมดนั้น มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญต่าง ๆ คือ 1) พระคัมภีร์ตีความของตนเอง ภายในกรอบของหลักไวยากรณ์ และบริบทในประวัติศาสตร์ และ 2) หลักอุปมานิทัศน์ทำให้เกิดความหมายที่ไขว่เขวได้เสมอ เพราะว่าหาหลักเกณฑ์ที่แน่นอนไม่ได้เลย กล่าวคือโดยแนวความคิดนี้ จึงไม่มีสิทธิ์ที่จะไปตีความของ พระคัมภีร์ไบเบิลได้ตามความชอบใจ หากว่าจะต้องตีความของพระคัมภีร์แล้ว ก็จะต้องตีความตามกรอบนี้ กล่าวคือให้พระคัมภีร์ตีความตัวพระคัมภีร์เอง หากว่าจะใช้วิธีการตีความแบบการเปรียบเทียบ อาจจะต้องตีความให้อยู่ในกรอบความคิดนี้ เพราะว่าในทุกตอนของพระคัมภีร์นั้น ซึ่งล้วนแล้วแต่มีหลักกฎเกณฑ์ และเวลาต้องการเปรียบเทียบ พระคัมภีร์จึงจะบอกให้ตีความเชิงเปรียบเทียบ เฉพาะตอนนั้นเท่านั้นเอง ก็เพื่อป้องกันไม่ให้ตีความโดยไม่มีหลักกฎเกณฑ์ หากว่า จะอาศัยการตีความด้วยการอุปมานิทัศน์ คือตามใจชอบโดยไม่มีกฎเกณฑ์ใดเลย อาจจะทำให้เกิดความหลงทาง และความหมายที่ต่างกันอย่างไรทิศทาง (วีรชาติ นิมนงค์, 2559) มาติน ลูเธอร์ ถือว่าเป็นอีกผู้หนึ่งในฐานะ ที่เป็นผู้นำคริสตจักรปฏิรูป นิกายโปรเตสแตนต์ที่ได้กล่าวยืนยันเอาไว้ว่า พระคัมภีร์เท่านั้นที่มีอำนาจชี้ขาด ความหมายของพระคัมภีร์ โดยได้กล่าวเสริมไปอีกว่า อำนาจชี้ขาดของพระคัมภีร์นั้น ได้มา

จากความหมายตามอักษร และจะต้องพิจารณาควบคู่ไปกับขนบธรรมเนียมประเพณี เรียกว่า หลักการพระคัมภีร์ตีความของตัวมันเอง โดยให้ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับพระคัมภีร์ โดยการอาศัยเนื้อหาจากพระคัมภีร์เท่านั้น ฟลาซิอัส มีการกล่าวอ้างอิงถึง หลักการบางอย่างทั้งสองประการ ถือว่าจะเป็นหลักการที่สำคัญที่สุด เพื่อการพัฒนาอรรถปริวรรตศาสตร์ในช่วงเวลาต่อมา ได้แก่ (วีรชาติ นิมนองค์, 2559)

1) ถ้ายังไม่เข้าใจในพระคัมภีร์อย่างถ่องแท้แล้ว ในภาวะเช่นนี้ก็ไม่ได้หมายความว่า คริสตจักรควรที่จะกำหนด เพื่อให้มีการแปลความภายนอก เพื่อให้เกิดความเข้าใจในพระคัมภีร์ เพราะว่าการแปลความหมายนั้น ถือว่าเป็นเพียงการสื่อสารความรู้ ที่ยังไม่พอเพียงมากนัก และการกระทำอย่างผิดบ้างถูกบ้าง ของตัวผู้ที่แปลความหมายทั้งหลายเท่านั้น (ปรุทม์ บุญศรีตัน, 2550)

2) ตามความคิดเห็นของนักปฏิรูปคนอื่น เช่น ลูเธอร์ และเมลันชอน พระคัมภีร์ได้มีเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกันมาก มีความต่อเนื่องกันในตัวของพระคัมภีร์อยู่แล้ว ตัวผู้ที่ตีความหมายจึงควรอธิบายในแต่ละตอนของพระคัมภีร์ เพื่อให้เห็นถึงความต่อเนื่องทั้งหมดของพระคัมภีร์ (ปรุทม์ บุญศรีตัน, 2550)

3) ความหมายที่สมบูรณ์อยู่ที่ตัวผู้อ่าน คือการตีความในกลุ่มนี้นั้น ถือว่าเป็นความเคลื่อนไหวของนักปรัชญา ในด้านการตีความในหลังยุคสมัยใหม่ ซึ่งถูกจัดอยู่กลุ่มอรรถปริวรรตนิยม กล่าวคือมีแนวความคิดที่เน้นหนัก และให้ความสำคัญแก่มวลมนุษย์ เชื่อว่ามนุษย์ได้มีสิทธิ และเสรีภาพโดยทางธรรมชาติ จึงทำให้ความสำคัญแก่ศักยภาพดังกล่าวของมวลมนุษย์ การตีความของมนุษย์จึงสามารถตีความหมายได้ และได้ทำความเข้าใจได้อย่างอิสระเสรี (ปรุทม์ บุญศรีตัน, 2550)

อาจจะตรงกันหรือไม่ตรงกันกับเนื้อหาในพระคัมภีร์ หรือกับเจตนาของตัวผู้เขียนกับตัวผู้สื่อสารความหมายได้ โดยแนวความคิดนี้ การที่ผู้อ่านที่ได้อ่าน และการตีความออกมาเป็นเช่นไร จึงถือได้ว่ามีความถูกต้องที่สุด ตามทัศนะคติของตัวผู้นั้นเอง ซึ่งตัวผู้อ่านหลายคนอาจจะมีการตีความ และการตีความนี้เป็นความเข้าใจต่างกันได้ ซึ่งตามทฤษฎีนี้เองจึงไม่ถือว่า ทัศนะคติที่แตกต่างกันนั้นผิดไป แต่ก็ให้ยอมรับความต่างกัน แนวคิดทฤษฎีนี้จึงได้อยู่บนหลักการที่ว่า ความหมายที่สมบูรณ์ขึ้นอยู่กับตัวผู้อ่าน ดังนั้น ตัวผู้อ่านเองเมื่อได้อ่านแล้ว จึงได้ตีความออกมาเช่นไรบ้าง (ปรุทม์ บุญศรีตัน, 2550)

จึงให้ถือว่าตีความหมายถูกต้องเช่นนั้นเอง ซึ่งทฤษฎีนี้เองจึงได้เปิดกว้างขวาง ให้สามารถตีความหมายได้อย่างหลากหลาย และไม่ผูกขาดความถูกต้องไว้แต่เพียงผู้เดียว ให้ยอมรับความเห็นที่แตกต่างของกันและกันอีกด้วย นอกจากนี้ ตัวผู้อ่านเรื่องเดียวกันหลายครั้ง ในครั้งแรกอาจได้ความรู้ความเข้าใจอย่างหนึ่ง เมื่ออ่านครั้งที่สองแล้ว ครั้งต่อไปอาจจะได้ความรู้ความเข้าใจ เป็นอย่างอื่นอีกแบบไม่มีที่สิ้นสุด และแบบว่าไม่มีจุดจบใดเลย ตัวผู้สื่อสารความก็ดี เนื้อหาในพระคัมภีร์ก็ดี ล้วนแต่เป็นแหล่งความรู้ที่ได้เปิดโอกาสให้ผู้อ่าน ได้ค้นหาความรู้อย่างไม่จำกัดเลย (ปรุทม์ บุญศรีตัน, 2550) ดังนั้น เจตนาของผู้เขียน หรือผู้สื่อสารความหมาย จึงไม่ใช่ประเด็นสำคัญที่จะต้องให้ความสนใจมาก สิ่งที่สำคัญจะต้องให้ได้ความหมายใหม่ จากความหมายเดิม อาจจะเป็นความหมายที่อยู่นอกตัวบทของพระคัมภีร์ ได้นำไปสู่การปฏิบัติที่ได้ผลจริงมากกว่ากัน แม้ว่าการตีความหมายตามนัยนี้ อาจจะเป็นการตีความหมายของปัจเจกบุคคล และขาดความเป็นปรัวิสัย กล่าวคือการทำให้ตระหนักร่วมกันไม่ได้ก็ตาม แต่การตีความลักษณะนี้ ย่อมเกิดผลดีมากกว่าต่อตัวผู้อ่านที่ตีความได้เช่นนั้น คือตัวผู้อ่านนั้นสามารถปฏิบัติได้จริงตามที่

เข้าใจ การทำได้แบบนี้ถือว่าเป็นประโยชน์สำหรับตัวเอง แต่มักเกิดความเสี่ยงต่อการเข้าใจผิดได้ อาจมีผลกระทบต่อสังคมในด้านลบได้เช่นกัน (ปรุทม์ บุญศรีตัน, 2550)

รูปแบบการตีความของเดวิด ฮูม

เดวิด ฮูม ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นนักกฎหมาย ที่ได้หันมาเอาดีในทางด้านปรัชญาตะวันตก แต่ว่าเขา กลับได้ดีเพราะว่า ได้เขียนหนังสือประวัติศาสตร์ของประเทศอังกฤษ และเขาได้ถึงแก่อสัญกรรมด้วย โรคเมเร็งตับ ซึ่งรวมอายุของเขาได้ถึง 65 ปี และเขาก็ได้เขียนหนังสือหลายเล่มเอาไว้อีกด้วย เช่น ตำรา ธรรมชาติของมนุษยชาติ บทคัดย่อตำราธรรมชาติของมนุษยชาติ การสืบค้นเกี่ยวกับหลักศีลธรรมและ คุณธรรม ประวัติศาสตร์จักรภพแห่งประเทศอังกฤษ และการเสวนาเกี่ยวกับศาสนาในฐานะธรรมชาติ ของมนุษย์ ส่วนการตีความเชิงปรัชญาแบบฝ่ายตะวันตกนั้น ซึ่งในเชิงปรัชญาตะวันตกเขาได้มีอุปการคุณ ต่อค่านิยมเป็นอย่างมาก เพราะเขาเคยได้พูดเอาไว้ว่า เดวิด ฮูม ได้เคยทำให้เขาตื่นมาจากการเชื่อที่ว่า ความรู้ทุกอย่างนั้นได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผล แนวคิดในเรื่องความรู้สองแคว้น หรือส้อมของ เดวิด ฮูม หรือกับดักของเดวิด ฮูม ถูกจัดว่าเป็นทฤษฎีของการตีความที่ถูกกล่าวขวัญขึ้นมา และก็ได้อิทธิพลต่อปฏิฐานนิยม ในเชิงตรรกะอีกด้วย โดยเขาได้เชื่อว่าความรู้ที่ถูกตถกณิกของเรานั้นได้มาจากทั้งสองแหล่ง คือความประทับใจ และมโนคติ ซึ่งความประทับใจนั้นเกิดมาจาก ประสบการณ์โดยตรงนั่นเอง (พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, 2548)

แต่ว่าแนวความคิด หรือมโนคตินั้นเอง จึงไม่ใช่อะไรอื่นที่นอกเหนือจากที่เป็นเพียงความทรงจำได้ ของความประทับใจอีกทีหนึ่งนั่นเอง จึงได้กล่าวสรุปเอาไว้ว่า ความรู้ที่ได้มาจากประสบการณ์ตรง นั้น มั่นนาคือถือมากกว่าความรู้ที่ได้มาจากเหตุและผล และเขาจึงได้ถือว่าสมมติฐานทางเหตุและผล บางอย่างนั้นไม่ได้มีอยู่จริง โดยเขาได้ยกตัวอย่างที่น่าฟังเอาไว้ว่า แนวคิดในเรื่องนางเงือกที่ได้ผสมผสานกันนั้น ได้อย่างพอตีความหมายให้พอประทับใจ คือในเรื่องปลากับผู้หญิง จึงทำให้เกิดจินตนาการเรื่อง ของนางเงือกขึ้นมานั่นเอง แต่ว่านางเงือกจริงนั้นไม่มีในทำนองเดียวกันนั่นเอง (พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, 2548)

หลักความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องนรกและสวรรค์ ยังคงเป็นเรื่องในจินตนาการที่พิสดารที่ยังพิสูจน์ไม่ได้ว่ามีอยู่จริง สิ่งนั้นจึงเป็นเพียงจินตนาการ หรือเป็นเพียงการใช้เหตุและผลที่สร้างขึ้นมานั่นเอง นอกจากนี้ เดวิด ฮูม ยังได้ท้าทายความเชื่อทางศาสนา และเขายังได้ท้าทายกฎทางวิทยาศาสตร์ที่ยอมรับกันอีกด้วย อาทิ เช่น หลักแนวความคิดในเรื่องแรงโน้มถ่วง และกฎแห่งเหตุและผล โดยเขาได้อ้างเหตุ และผลเอาไว้ว่า บางคนก็ได้เคยเห็นวุ้นน้ำตาล เขาจึงได้คิดว่า วุ้นทุกตัวนั้นต้องเป็นสื่อน้ำตาลเท่านั้น ซึ่งเขาได้คิดว่าไม่จำเป็นเสมอไปนั่นเอง หลักแนวความคิดแบบการตีความสองแคว หรือไม้ตายของเดวิด ฮูม คือตามตัวอักษร หมายถึง ส้อม หรือที่มีสองง่าม เดวิด ฮูม เขาจึงใช้เครื่องมือจิ้มลงไปบนข้อ ที่เขาต้องการตรวจสอบว่า มีความหมายอย่างไรหรือไม่ซึ่งถ้าข้อความข้อใดมีความหมาย ส้อมของเขาจะจิ้มมันขึ้นมาได้ง่าย มันก็จะต้องติดมากับขาใดขาหนึ่งของส้อมนั้นเสมอ แต่ถ้าจิ้มไม่ติดเลยสักขา แสดงว่าข้อความเหล่านั้นไม่ได้มีความหมายอะไรเลย (ปรีชา บุญศรีตัน, 2567)

เดวิด ฮูม ได้มีความคิดเห็นที่ว่า ข้อความที่ไม่ได้ติดชาส้อมขึ้นมา ก็สมควรถูกเขียนให้พ้นถนนออกไปให้ไกลที่สุด และไม่ควรที่จะไปเสียเวลาพิจารณาโต้แย้งเลย เดวิด ฮูม เขาได้กล่าวสรุปความคิดของเขาเอาไว้ว่า เมื่อเขาได้หยิบหนังสือในห้องสมุดขึ้นมาเล่มหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นหนังสือปรัชญา เทววิทยา หรือหนังสือเรื่องอะไรก็ตาม แต่ขอให้เรานั้นจงตั้งคำถามเอาไว้ว่า หนังสือเล่มนั้นได้มีตรรกะวิจารณ์ หรือมีหลักของการใช้เหตุและผลในด้านทฤษฎีใด ๆ บ้างที่เกี่ยวข้องกับการประมาณ หรือจำนวนบ้างหรือไม่ โดยมีตรรกะวิจารณ์ในแนวทางการปฏิบัติ หรือการให้เหตุและผลเชิงประจักษ์หรือไม่ และถ้าเช่นนั้นจึงเฝ้ามองมันทิ้ง เพราะว่ามันไม่ได้เป็นอะไรมาเกินไปกว่า คำพูดสวยหรูที่เป็นมายากล ที่ชวนให้เราหลงเชื่อ และหลักทฤษฎีส้อมของเดวิดฮูม มีดังนี้ (กิริติ บุญเจือ, 2551)

1) ส้อมขาแรก คือข้อความหรือถ้อยแถลง ที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพ ได้แก่ ข้อความที่มีความหมาย ได้ถูกกำหนดถึงความหมายของมโนภาพ ที่มีสัมพันธ์กันในข้อความ และความหมายยังคงเดิมแบบไม่เปลี่ยนแปลง ตรรกะใดที่มีมโนภาพในข้อความนั้น ก็ยังได้มีความหมายเดิม และข้อความประเภทนี้ก็ได้มีอยู่สี่แบบด้วยกัน กล่าวคือความคล้ายคลึงกัน การเปรียบเทียบในด้านเชิงปริมาณ การเปรียบเทียบคุณสมบัติ และความขัดแย้งกัน ในข้อความประเภทนี้ส่วนใหญ่ ได้แก่ข้อความในทางด้านคณิตศาสตร์ อาทิ เช่น เจ็ดคูณด้วยห้าเท่ากับสามสิบห้า และมุมภายในของสามเหลี่ยมรวมกันเท่ากับมุมฉาก ข้อความประเภทที่รู้ความจริงของมันในทันที โดยไม่ต้องมีการพิสูจน์ใดเลย อาทิ เช่น วงกลมไม่ใช่สี่เหลี่ยม เป็นต้น อาจจะเห็นได้ว่า เราได้กำหนดเอามโนภาพแล้วจึงไม่ต้องพิสูจน์อะไรมากมาย ซึ่งก็ต่างจากข้อความที่พิสูจน์ไม่ได้เลย หรืออาจจะพิสูจน์ก็ได้โดยดูความตรงกันในระหว่างข้อความ และมโนภาพนั่นเอง (กิริติ บุญเจือ, 2551)

2) ส้อมขาสอง คือข้อความหรือถ้อยแถลง ที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงนั่นเอง ข้อความประเภทนี้จึงพิสูจน์ไม่ได้เลย การปฏิเสธด้วยคำพูด ถือว่าไม่เป็นการขัดแย้งตัวเอง และในข้อความที่ปฏิเสธ หรือในตรงกันข้ามกับข้อความชนิดนี้ จึงเป็นสิ่งที่จินตนาการเข้าถึงมันได้ และไม่อาจจะพิสูจน์ว่าเป็นเท็จได้เลย โดยทั่วไปคำว่าข้อเท็จจริงที่เดวิด ฮูม จึงได้กล่าวเอาไว้ว่า ไม่ใช่ข้อเท็จจริงตามความหมายนั้น ธรรมดาจะต้องระวังเพราะว่ามันง่ายต่อการเข้าใจผิดมาก แต่ว่าสำหรับเดวิด ฮูมแล้ว คำว่าข้อเท็จจริงนั้น หมายถึงสิ่งที่ไม่ปรากฏขึ้นมาเลย จึงเป็นสิ่งที่คาดหมาย หรือสร้างจากความทรงจำ และเชื่อว่ามันเป็นข้อเท็จจริงสืบต่อไป กล่าวคือทั้งที่พิสูจน์ไม่ได้ ว่าทำไมต้องเป็นจริงเช่นนั้น อาทิ เช่น ในวันพรุ่งนี้เข้าพระอาทิตย์จะขึ้นมา จึงมีค่าเท่ากับว่า ในวันพรุ่งนี้เข้าพระอาทิตย์จะไม่ขึ้นมา (กิริติ บุญเจือ, 2551)

ซึ่งทฤษฎีส้อมของเดวิด ฮูม ได้อธิบายเพิ่มเติมเอาไว้ว่า วิธีการแห่งความรู้ นั้น คือความรู้เกิดมาจากความประทับใจ โดยที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ความรู้ในเชิงสังเคราะห์ที่ได้หลังประสบการณ์ คือเรียนรู้หลังได้มีประสบการณ์ ซึ่งความรู้ชนิดนี้อาจจะผิดไปได้เสมอ ถ้าพิสูจน์ได้ว่าไม่ได้เป็นเช่นนั้นอีกต่อไปแล้ว อาทิ เช่น ในประโยคที่ว่า โลกมีเพียงดวงจันทร์เพียงดวงเดียว จึงได้ยอมรับกันมานานแสนนาน เพราะว่าเห็นอยู่ทุกวันว่า ดวงจันทร์มีดวงเดียวในตอนกลางคืน แต่ว่าความจริงที่ค้นพบในทางดาราศาสตร์ คือมีหลายโลก และมีหลายดวงจันทร์ โลกแต่ละดวงนั้นอาจจะมีหลายดวงจันทร์ก็ได้ และความรู้ที่ได้ถือว่าเป็นความรู้ใหม่ ที่ได้เกิดมาจากการสังเคราะห์ผ่านประสบการณ์ และประสบการณ์เท่านั้น ที่สามารถบอกเรา

ได้ว่าจริงหรือไม่ อาศัยวิธีในทางดาราศาสตร์ ถึงโลกของเราอาจจะมีดวงจันทร์ เป็นบริวารสักกี่ดวงก็ตาม แต่ว่าความรู้ทั้งหมดนั้นก็เป็นเรื่องความรู้เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง (กิริติ บุญเจือ, 2551)

แต่ว่ามีข้อความอีกประเภทหนึ่ง ที่ไม่ผ่านประสบการณ์ใดเลย แต่ว่าเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงก็ตาม โดยอาศัยการแห่งเหตุและผล ที่ว่าด้วยการคิดตามหลักเหตุผลล้วน เช่น พ่อเป็นผู้ชาย หรือคนโสด เป็นคนที่ไม่เคยแต่งงานเลย ซึ่งประโยคทั้งสองข้อนี้ ทำให้เรารู้ได้ด้วยการคิดตามภาษาด้วยเหตุและผล ที่ว่า คนที่เป็นพ่อได้จะต้องเป็นผู้ชายเท่านั้น ถ้าว่าเป็นผู้หญิงจะต้องเป็นแม่เท่านั้น และคนที่แต่งงานต้องมีคู่ครองเท่านั้นซึ่งถือว่าเป็นประโยคตรรกะ ที่ประโยคผาคขยาย คือคำว่าผู้ชายและไม่แต่งงานนั่นเอง ได้ปรากฏอยู่แล้วในภาคประธาน คือพ่อและคนโสด ความจริงในทางเหตุและผลเหล่านี้ ไม่ต้องอาศัยการพิสูจน์ด้วยการตามไปดู แต่ว่าอาศัยเพียงแค่การคิดก็เข้าใจได้แล้ว เดวิด ฮูม เรียกว่า ความรู้ในเชิงวิเคราะห์ก่อนมีประสบการณ์ จัดว่าเป็นความรู้ที่เป็นจริง หรือไม่เป็นจริงตามคำนิยาม ซึ่งความรู้นี้อาจจะไม่จริงได้ เช่น ประโยคนาคบินได้ หรือเงือกเป็นสาว หรือหนวดเต่าเขากะต่าย เป็นต้น (กิริติ บุญเจือ, 2551)

จึงได้สรุปคำนิยามว่า มักจะเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง แต่ก็เป็นเรื่องที่เราได้รู้ด้วยเหตุและผลเท่านั้น แต่ว่าสำหรับเดวิด ฮูมแล้ว ความรู้ในเชิงสังเคราะห์ ที่ได้รับหลังมีประสบการณ์ ถือว่าเป็นความรู้ที่น่าสนใจ มากกว่าความรู้ในเชิงวิสัยที่ได้รับก่อนประสบการณ์ตรง เดวิด ฮูม เขาจึงได้ถูกเรียกในเชิงญาณวิทยาว่า เป็นนักประจักษ์นิยม หรือนักประสบการณ์นิยม ที่เขาได้ยึดมั่นในสาระสำคัญของความเป็นประจักษ์นิยมแท้จริง นักประจักษ์นิยมที่แท้จริง คือถือว่าความรู้ที่แท้จริงนั้น อาจจะต้องได้รับมาจากประสบการณ์โดยตรงเท่านั้น ในแง่ของอภิปรายนักประจักษ์นิยมอาจจะต้องเชื่อว่า สสารเท่านั้นที่มีอยู่จริงๆ จิตไม่มีอยู่จริง ซึ่งแตกต่างจากจอร์จ ล็อก และจอร์จ เบอกเลย์ ถูกจัดว่าเป็นนักประจักษ์นิยมด้วยกันแต่ว่าพวกเขาไม่เชื่อสัตย์ต่อปรัชญาประจักษ์นิยมเหมือนเดวิด ฮูม (กิริติ บุญเจือ, 2551)

เพราะว่าทั้งล็อก และเบอกเลย์ ในที่สุดจึงได้หันมายอมรับเรื่องของความรู้บางอย่าง ที่ได้มาจากการนึกและการคิด และได้ยอมรับว่าความมีอยู่อย่างแท้จริงของจิต หรืออสสาร ซึ่งตรงกันข้ามกับสสารนั่นเอง เดวิด ฮูมอาจจะเป็นที่ยอมรับจากคนอื่นว่าเขาเป็นนักประสบการณ์นิยมพันธุ์แท้ หรือต้นตำหรับอย่างแท้จริง แต่ทว่าตัวของเดวิด ฮูมเองก็ยังทรมานต่อหลักแนวคิด เรื่องเกี่ยวกับประจักษ์นิยมของเขา ด้วยการสละประสบการณ์ที่ยังเชื่อไม่ได้ด้วยตนเอง เพราะว่าอะไรก็ตามที่ดูเหมือนว่า ที่แน่นอนนั้นที่แท้จริงเป็นความบังเอิญ เช่น เชื่อว่าพระอาทิตย์ขึ้นในทางด้านทิศตะวันออก เพราะว่าเราได้สังเกตเห็นมันว่า มันขึ้นมาในทางทิศตะวันออกในอดีตกาลมาตลอดเวลา เราได้จึงหมายเอาว่า อาจต้องขึ้นมาในทางด้านทิศตะวันออก อีกในอนาคตตลอดไป มีหลักคิดอยู่ว่าในสมัยปัจจุบันนี้ คืออนาคตของอดีต ปัจจุบันกาลของอนาคตย่อมเหมือนกับปัจจุบันของอดีตกาลที่ผ่านมา อิทธิพลของหลักทฤษฎีความรู้สองแนว หรือทฤษฎีส้อมของเดวิด ฮูม ที่มีต่อนักคิดสำคัญ เช่น เบอร์ทรันด์ รัสเซลล์ จี.อี. มัวร์ และสำนักประจักษ์นิยมในเชิงวิทยาศาสตร์ (กิริติ บุญเจือ, 2551)

บทสรุป

อรรถปริวรรตศาสตร์ ถือว่าเป็นศาสตร์แห่งการตีความ เพื่อหาความหมายที่แท้จริงของคำนั้น โดยเน้นการตีความในตัวบท ผ่านกระบวนการเชิงประจักษ์ เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจอย่างถ่องแท้ นักวิชาการด้านศาสนาและปรัชญาต่างมองว่า อรรถปริวรรตศาสตร์นั้น เป็นศาสตร์ที่ใช้ในการตีความเกี่ยวกับพระคัมภีร์ในศาสนาต่าง ๆ อรรถปริวรรตศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์แห่งการตีความ นักวิชาการด้านศาสนาและปรัชญา ได้มีการกล่าวถึงอรรถปริวรรตศาสตร์ว่า อรรถปริวรรตศาสตร์ คือศาสตร์ที่ว่าด้วยการตีความ โดยมีนักประวัติศาสตร์สำคัญ คือแดนอเออร์ นำเอาคำว่า Hermeneutics นำมาใช้เป็นคนแรก ในช่วงกลางศตวรรษที่ 17 เพื่อใช้ในการตีความคัมภีร์ทางศาสนาต่างๆ กฎหมาย และวรรณคดี มีเป้าหมายเพื่อหาความถูกต้องทางภาษา และประวัติศาสตร์ยุคโบราณ ในเวลาต่อมา ชไลเออมาเคอร์ ผู้เป็นบิดาแห่งการตีความสมัยใหม่ได้พัฒนาการตีความต่อไป เพื่อให้ทราบเจตนารมณ์ของผู้แต่งตำรา และคัมภีร์ต่างๆ ถือว่าผู้แต่งตำราผู้ตีความวิจารณ์ตำรานั้นมีจินตนาการแตกต่างกันออกไป ผู้ตีความตำรานั้นอาจจะเข้าถึงความรู้สึก ของผู้อ่านตำรานั้นได้ดีกว่าผู้แต่งตำรา การตีความจึงถูกนำมาใช้ตีความตำราทั่วไป โดยไม่จำกัดแต่เฉพาะตำราทางศาสนา กฎหมาย และวรรณคดีอีกต่อไป และต่อมาตรอยเสน ได้นำเอาการตีความ มาใช้กับตำราในทางประวัติศาสตร์ ความรู้ที่ได้จากการตีความนั้น ต่างจากความรู้ที่ได้จากการสังเกตทดลอง คือแยกความรู้ทางสังคมศาสตร์ออกจากความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ในลักษณะที่ว่า การตีความ ให้ความรู้มากกว่าการทดลอง ต่อมาติลธายจึงได้พัฒนาศาสตร์แห่งการตีความ

การตีความไม่ควรจำกัดให้ใช้เฉพาะกับตำราเท่านั้น แต่ควรนำมาใช้ตีความพฤติกรรมมนุษย์ทั่วไป รวมถึงวัฒนธรรมประเพณี สังคมของมนุษย์อีกด้วย ส่วนแนวทางการตีความ ได้แก่ การตีความคำ คือเพื่อให้รู้ว่าคำนั้นเกี่ยวกับอะไร หรือเรื่องอะไร เรียกว่า นิรุกตศาสตร์ และภาษาศาสตร์ การตีความประโยค คือเพื่อให้รู้ว่าประโยคนั้นอยู่ในสถานการณ์อะไร และเกิดอะไรขึ้น เรียกว่า ตรรกวิทยา และปรัชญาภาษาอุดมคติ การตีความข้อความ คือเพื่อให้เข้าใจว่าข้อความมีคุณค่าทางใด และเป็นมาอย่างไร เรียกว่า สัญวิทยา การตีความเรื่องเล่า คือเพื่อให้เข้าใจความหมายเบื้องหลังของเรื่องเล่า เรียกว่า ปรัชญาภาษาสามัญ การตีความเพื่อขจัดความไม่รู้ ความสงสัย ความระแวง และความเข้าใจผิด จึงควรตีความดีกว่าปล่อยทิ้งไว้จนเกิดความเสียหาย เรียกว่า ปรัชญาหลังนวยุคสายกลาง การตีความเพื่อตอบสนองความอยากรู้ความหมายของมนุษย์ และเป็นการตีความเพื่อแสวงหาความหมายใหม่ นอกจากนี้ เดวิด ฮูม ก็เป็นส่วนหนึ่งของนักปรัชญาตะวันตก ที่มีบทบาทสำคัญในด้านการใช้หลักทฤษฎีในการตีความพระคัมภีร์อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กิริติ บุญเจือ. (2551). การตีความคัมภีร์ในปรัชญาตะวันตก. กรุงเทพฯ: สอนสุนันทา.
- ปรุทม์ บุญศรีตัน. (2550). รูปแบบการตีความคัมภีร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปรีชา บุญศรีตัน. (2567). รูปแบบศาสตร์แห่งการตีความเชิงปรัชญาในคัมภีร์ธัมมปัทมสูตร. กรุงเทพฯ:

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระคันธसारากวรงค์. (2550). คัมภีร์เนตติปกรณ์. กรุงเทพฯ: ไทยรายวันการพิมพ์.

พนารัตน์ จันทร์สิทธิเวช. (2560). วิเคราะห์การตีความหลักพุทธธรรมของเชอเกียมตฺรุงปะ. กรุงเทพฯ:

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร. (2548). ศาสตร์แห่งการตีความแนวพุทธ. กรุงเทพฯ:

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วีรชาติ นิมอนงค์. (2559). เฮอร์เมนิติกส์ : ศาสตร์แห่งความเข้าใจของพระพุทธรูปปรัชญาเถรวาทและ

มหายานเชิงเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
